

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

спеціальність	051 Економіка	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Економіка підприємства	факультет	економічних відносин та фінансів
освітній рівень	бакалавр	кафедра	економіки та бізнесу

ВИКЛАДАЧ

Сукачова Сніжана Миколаївна

Вища освіта – спеціальність «Економіка підприємства»

Науковий ступень – кандидат економічних наук, спеціальність 08.07.05 «Економіка торгівлі та послуг»

Вчене звання – доцент кафедри економіки підприємств харчування та торгівлі

Досвід роботи – 27 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- співвиконавець держбюджетних, бюджетних та госпдоговірних науково-дослідних тем;
- авторка 3 методичних розробок;
- співавторка 6 тематичних публікацій;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон

+380686121299

електронна
пошта

s.trunina@btu.kharkov.ua

дистанційна
підтримка

Moodle

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування системи наукових знань з методології бізнес-планування, практичних вмінь і навичок розробки, обґрунтування та реалізації бізнес-планів
Формат	лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота
Специфічні результати	- знати: сутність та функції бізнес-планування; склад інформації, яка потрібна для розробки бізнес-плану; послідовність розробки бізнес-плану; структуру бізнес-плану; цілі та логіку дослідження ринку, визначення цільового ринку та місцезнаходження фірми; концепції поведінки фірми на ринку; складові стратегії маркетингу; різновиди ціноутворення; мету та послідовність розробки виробничого, організаційного та фінансового плану; принципи визначення потреби в персоналі; організаційно-правові форми бізнесу та їх вплив на кінцеві результати; способи оцінки та нейтралізації ризиків в підприємницькій діяльності - вміти: формулювати мету та завдання бізнес-планування господарсько-фінансової діяльності підприємства; аналізувати ринкову ситуацію та орієнтуватися в змінах бізнес-середовища; оцінювати конкурентоспроможність та ефективність діяльності підприємства; користуватися методиками складання бізнес-планів та проведення оцінки ефективності їх реалізації; управляти процесом формування й оцінки основних фінансово-економічних показників діяльності підприємства; обґрунтовувати управлінські рішення та оцінювати наслідки їх прийняття; оцінювати ризики, які можуть виникнути в процесі реалізації бізнес-плану; здійснювати презентацію бізнес-плану.
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS (120 годин): 30 годин лекції, 30 годин практичних занять; поточний контроль; підсумковий контроль – іспит.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції

ІК здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. фахові компетентності:

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Програмні результати навчання

ПРН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ПРН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

РОЗДІЛ 1. ЗМІСТ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ, РИНКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ, МАРКЕТИНГОВИЙ ПЛАН

Лекція 1.	Сутнісні характеристики бізнес-планування та бізнес-плану	Семінарське заняття 1 (СЗ 1)	Сутність, функції бізнес-плану та цілі його розробки. Інформаційне поле для розробки бізнес-плану. Стадії розробки бізнес-плану.	Самостійна робота	Класифікація бізнес-планів. Джерела інформації для розробки бізнес-плану. Форми організації бізнесу в Україні та їх порівняльна характеристика.
Лекція 2.	Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану	СЗ 2	Основні складові бізнес-плану та їх характеристика. Логіка та етапи розробки бізнес-плану. Вимоги до стилю написання та оформлення окремих розділів бізнес-плану.		Чинники, що впливають на зміст та структуру бізнес-плану. Структурний аналіз сфер бізнесу.
Лекція 3.	Технології розробки різних типів бізнес-планів	СЗ 3	Зміст, структура та особливості розробки бізнес-планів фінансового оздоровлення підприємства, реорганізації підприємства, інноваційного проекту, диверсифікації діяльності.		Чинники, що впливають на зміст та структуру різних типів бізнес-планів. Формування змісту та структури бізнес-планів суб'єктів господарювання в різних галузях економіки.
Лекція 4.	Підготовча стадія розробки бізнес-плану	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Оцінка зовнішніх можливостей та загроз для бізнесу. Оцінка сильних і слабких сторін бізнесу. SWOT-аналіз. Визначення місії, формування цілей діяльності суб'єкта господарювання. Аналіз стратегічних альтернатив і вибір стратегії.		Визначення чинників зовнішнього та внутрішнього середовища, що впливають на майбутній бізнес. Формування інформаційної бази для проведення SWOT-аналізу.
Лекція 5.	Оцінка галузі, суб'єкта господарювання та його продукції/послуг	ПЗ 2	Розробка розділу бізнес-плану «Галузь, суб'єкт господарювання та його продукція»		Формування інформаційної бази для проведення оцінки стану та тенденції розвитку галузі. Патенти, товарні знаки, інші права власності на продукт/послуги.
Лекція 6.	Дослідження ринку	ПЗ 3	Розробка розділу бізнес-плану «Дослідження ринку».		Сегментація ринку. Чинники, що впливають на вибір місцезнаходження суб'єкта господарювання. Формування інформаційної бази щодо конкурентів майбутнього бізнесу.
Лекція 7.	Маркетинг-план	ПЗ 4	Розробка розділу бізнес-плану «Маркетинг-план».		Стратегії збуту та реалізації продукції/послуг фірми. Формування політики ціноутворення, підтримки продукції та рекламної кампанії.

РОЗДІЛ 2. ПЛАНУВАННЯ ГОСПОДАРЬКО-ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПРЕЗЕНТАЦІЯ ТА ЕКСПЕРТИЗА БІЗНЕС-ПЛАНУ

Лекція 8.	Виробничий план	ПЗ 5	Розробка розділу бізнес-плану «Виробничий план».	Самостійна робота	Чинники, що впливають на зміст виробничого плану. Вплив зовнішніх факторів на виробничі параметри бізнесу.
Лекція 9.	Організаційний план	ПЗ 6	Розробка розділу бізнес-плану «Організаційний план».		Організаційна схема управління фірмою. Кадрова політика та стратегія суб'єкта господарювання Система мотивації та оплати праці.
Лекція 10.	Фінансовий план	ПЗ 7	Розробка розділу бізнес-плану «Фінансовий план» (Розрахунок потреби в інвестиціях. Розробка підрозділу «План доходів та витрат». Аналіз критичних точок бізнес-проєкту.).		Зовнішні та внутрішні джерела фінансування бізнес-проєктів. Стратегії фінансування бізнес-проєктів. Структура доходів та витрат суб'єкта господарювання. Точка беззбитковості.
Лекція 11.	Фінансовий план	ПЗ 8	Розробка розділу бізнес-плану «Фінансовий план» (Розробка підрозділів «План грошових надходжень та виплат», «Плановий баланс». Оцінка ефективності інвестицій.).		Види та структура грошових потоків суб'єкта господарювання. Фінансові коефіцієнти та їх інтерпретація. Методи дисконтування.
Лекція 12.	Оцінка ризиків	ПЗ 9	Розробка розділу бізнес-плану «Оцінка ризиків»		Види ризиків у підприємницькій діяльності. Методи оцінки ризиків. Способи реагування на загрози та небезпеку у бізнесі.
Лекція 13	Відповідність бізнес-плану вимогам кредиторів та інвесторів	ПЗ 10	Оцінка вимог кредиторів та інвесторів до фінансування бізнес-плану. Визначення відповідності бізнес-плану вимогам кредиторів та інвесторів. Розробка системи гарантування прав кредиторів та інвесторів.		Способи фінансування бізнес-проєктів. Класифікація кредитів для бізнесу. Формування пакету документів для отримання кредиту.
Лекція 14	Презентація бізнес-плану	ПЗ 11	Розробка презентації бізнес-плану. Організація та проведення презентації бізнес-плану. Оцінка ефективності презентації бізнес-плану.		Методи візуалізації презентації бізнес-плану. Найчастіші помилки при презентації бізнес-плану.

Лекція 15	Експертиза бізнес-плану	ПЗ 9	Експертиза бізнес-плану як документу. Експертиза бізнес-проєкту. Оцінка якості розробки бізнес-плану та його розділів.	Методи оцінки бізнес-плану. Критерії оцінки бізнес-плану.
-----------	-------------------------	------	--	---

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	1. Должанський І.З, Загорна Т.О. Бізнес-план : технологія розробки. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 384 с. 2. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З.С. Варналій, Т.Г. Васильців, Р.Л. Лупак, Р.Р. Білик. Чернівці : Технодрук, 2019. 263 с. 3. Бізнес-планування та управління проєктами : навчальний посібник / П. Г. Ільчук, Р. В. Фещур, А. І. Якимів та ін.; за ред. П. Г. Ільчука – Львів, 2020. – 215 с. 4. Ільчук М.М., Коновал І.А., Барановська О.Д. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. Київ: НУБіП України, 2024. 245 с. 5. Європейські стандарти бізнес-планування : навч. посіб. / О. В. Димченко, О. О. Рудаченко, В. М. Прасол, О. Д. Панова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 143 с.	Методичне забезпечення	1. Бізнес-планування: конспект лекцій / С. М. Сукачова – Електрон. дані. – Х.: ДБТУ, 2024. – 115 с. 2. Сукачова С.М. Методичні вказівки та завдання до семінарських та практичних занять з дисципліни «Бізнес-планування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 051 Економіка. – Електрон. дані. – Х.: ДБТУ, 2024. – 79 с. 3. Сукачова С.М. Методичні вказівки для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисципліни «Бізнес-планування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 051 Економіка. – Електрон. дані. – Х.: ДБТУ, 2024. – 47 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

(<https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2024/01/norm-b-pol-org-op.pdf>)

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 60	60% поточна діяльність
		до 40	40% екзамен
Поточне оцінювання	60 бальна сумарна	до 40	усні відповіді на семінарських заняттях, розв'язання практичних завдань
		до 10	поточне тестування за розділами
		до 10	презентація індивідуального завдання

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у Кодексі академічної доброчесності Державного біотехнологічного університету (<https://surl.li/nwuvwx>), Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (<https://surl.li/rrlgvz>): виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.